Този текст служи само за информационни цели и няма правно действие. Институциите на Съюза не носят отговорност за неговото съдържание. Автентичните версии на съответните актове, включително техните преамбюли, са версиите, публикувани в Официален вестник на Европейския съюз и налични в EUR-Lex. Тези официални текстове са пряко достъпни чрез връзките, публикувани в настоящия документ

►**B** **ДИРЕКТИВА 2001/81/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**

от 23 октомври 2001 година

относно националните тавани за емисии на някои атмосферни замърсители

(ОВ L 309, 27.11.2001 г., стр. 22)

Изменена със:

		Официален вестник		
		№	страница	дата
►**M1**	Директива 2006/105/ЕО на Съвета от 20 ноември 2006 година	L 363	368	20.12.2006 г.
►**M2**	Регламент (ЕО) № 219/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2009 година	L 87	109	31.3.2009 г.
►**M3**	Директива 2013/17/ЕС на Съвета от 13 май 2013 година	L 158	193	10.6.2013 г.
►**M4**	Директива (ЕС) 2016/2284 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2016 година	L 344	1	17.12.2016 г.

Изменена със:

►**A1**	Акт относно условията за присъединяване към Европейския съюз на Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката република и промените в учредителните договори на Европейския съюз	L 236	33	23.9.2003 г.

▼B

ДИРЕКТИВА 2001/81/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 23 октомври 2001 година

относно националните тавани за емисии на някои атмосферни замърсители

Член 1

Цел

Целта на настоящата директива е да се ограничат емисиите на киселинни и еутрофични замърсители и озонови прекурсори, за да се подобри защитата на околната среда и човешкото здраве в Общността срещу рискове от неблагоприятното въздействие на киселинност, еутрофия на почвата и приземния озон, и да се осъществи напредък към постигането на дългосрочните цели за непревишаване на критичните равнища и съдържания и за ефективна защита на всички хора срещу признатите рискове за здравето от замърсяването на въздуха, чрез определяне на национални пределнодопустими стойности за емисиите, като 2010 г. и 2020 г. се приемат за базисни години, както и чрез предвидените в членове 4 и 10 последващи прегледи.

Член 2

Обхват

Настоящата директива се отнася за емисиите на територията на държавите-членки и техните изключителни икономически зони от всички посочени в член 4 източници на замърсяване, които възникват в резултат на човешката дейност.

Тя не се отнася за:

а) емисии от международното морско корабоплаване;

б) емисии от въздушно движение извън цикъла на излитане и кацане;

в) за Испания, емисиите на Канарските острови;

г) за Франция, емисиите в отвъдморските департаменти;

д) за Португалия, емисиите на остров Мадейра и Азорските острови.

Член 3

Определения

По смисъла на настоящата директива:

а) „AOT 40“ означава сумата от разликата между часовите концентрации на приземния озон, по-голяма от 80 $\mu g/m^3$ (= 40 ppb) и 80 $\mu g/m^3$ през дневните часове, натрупани от май до юли всяка година;

б) „AOT 60“ означава сумата от разликата между часовите концентрации на приземния озон, по-голяма от 120 $\mu g/m^3$ (= 60 ppb) и 120 $\mu g/m^3$, натрупана през цялата година;

в) „критично натоварване“ означава количествена оценка за излагане на въздействието на един или повече замърсители, под която според съвременните познания не настъпват значителни неблагоприятни въздействия върху определени чувствителни елементи от околната среда;

▼B

г) „критично ниво“ означава концентрацията на замърсители в атмосферата, над която според съвременните познания могат да настъпят неблагоприятни въздействия върху рецептори, като човешки същества, растения, екосистеми или материали;

д) „емисия“ означава изпускането на вещество от точков или дифузен източник в атмосферата;

е) „мрежова клетка“ означава квадрат с размери 150 km × 150 km, който е мерната единица, която се използва при съставянето на карта на критичните съдържания в европейски мащаб, както и при наблюдение и контрол на емисиите и отлаганията на въздушни замърсители съгласно Съвместната програма за мониторинг и оценка на разпространяването на замърсителите във въздуха на далечни разстояния в Европа (EMEP);

ж) „цикъл на излитане и кацане“ означава цикъл, представен от следните времена за всяка операция: захождане 4,0 минути; рулиране/работа на двигателите на празен ход на земята 26,0 минути; излитане 0,7 минути; набиране на височина 2,2 минути;

з) „национален таван за емисии“ означава максималното количество вещество, изразено в килотонове, което може да бъде изпуснато в атмосферата от държава-членка през една календарна година;

и) „азотни оксиди“ или „NO_x“ означава количеството азотен оксид и азотен двуоксид, изразено като азотен двуоксид;

й) „приземен озон“ означава озонът в най-ниската част на тропосферата;

к) „летливи органични съединения“ и „ЛОС“ означава всички органични съединения, произтичащи от човешки дейности, с изключение на метан, които могат да произвеждат фотохимични окислители чрез реакции с азотни оксиди в присъствието на слънчева светлина.

Член 4

Национални тавани за емисии

1. Най-късно до 2010 г. държавите-членки ограничават годишните си национални емисии на следните замърсителите: серен двуоксид (SO_2), азотни оксиди (NO_x), летливи органични съединения (ЛОС) и амоняк (NH_3) до количества, не по-големи от определените в приложение I тавани за емисиите, като се отчитат всички евентуални изменения вследствие на приети от Общността мерки след посочените в член 9 доклади.

2. Държавите-членки гарантират, че след 2010 г. няма да се надвишават определените в приложение I тавани за емисиите.

Член 5

Междинни екологични цели

Целта на определените в приложение I национални тавани за емисиите е най-общо до 2010 г. да се постигнат следните междинни екологични цели в Общността като цяло:

а) *Киселинност*

Районите, в които се надвишават критичните съдържания, се намаляват най-малко с 50 % (във всяка мрежова клетка) спрямо състоянието през 1990 г.

▼B

б) *Излагане на въздействието на опасен за човешкото здраве приземен озон*

Натоварването с приземен озон, което е над критичното ниво за човешкото здраве (AOT60 = 0), се намалява с две трети във всички мрежови клетки спрямо състоянието през 1990 г. Освен това, натоварването с приземен озон не надвишава абсолютна граница от 2,9 ppm.h във всяка мрежова клетка.

в) *Излагане на въздействието на опасен за растителността приземен озон*

Натоварването с приземен озон, което е над критичното ниво за посеви и полуестествени растителни култури (AOT40 = 3 ppm.h), се намалява с една трета във всички мрежови клетки спрямо състоянието през 1990 г. Освен това, натоварването с приземен озон не надвишава абсолютна граница от 10 ppm.h, изразена като превишение от 3 ppm.h на критичното ниво във всяка мрежова клетка.

Член 6

Национални програми

1. Най-късно до 1 октомври 2002 г. държавите-членки изготвят програми за прогресивно намаляване на националните емисии на посочените в член 4 замърсители с цел най-късно до 2010 г. да се спазват най-малко посочените в приложение I национални тавани емисии.

2. Националните програми включват информация за приетите и предвидени политики и мерки, както и количествени оценки за ефективността на тези политики и мерки относно емисиите на замърсители през 2010 г. Посочват се очакваните значителни промени в географското разпределение на националните емисии.

3. При необходимост, държавите-членки актуализират и преразглеждат националните програми до 1 октомври 2006 г.

4. Държавите-членки предоставят на разположение на обществеността и на съответните организации, като екологични организации, изготвените програми в съответствие с параграфи 1, 2 и 3. Предоставяната съгласно настоящия параграф информация на обществеността и на организации трябва да е ясна, изчерпателна и лесно достъпна.

▼M4

———

▼B

Член 9

Доклади на Комисията

1. През 2004 г. и 2008 г. Комисията докладва на Европейския парламент и на Съвета относно напредъка по прилагането на определените в приложение I национални тавани за емисии и за степента, до която има вероятност да бъдат постигнати предвидените в член 5 междинни екологични цели до 2010 г., и за степента, до която биха могли да бъдат постигнати предвидените в член 1 дългосрочни цели до 2020 г. Докладите включват икономическа оценка, включително разходна ефективност и ползи, оценка на пределните разходи и ползи, и социално-икономическото въздействие от прилагането на националните тавани за емисии върху конкретни държави-членки и отрасли. Те включват и преглед на определените в член 2 ограничения в обхвата на настоящата директива и оценка до каква степен би могло да е

▼B

необходимо по-нататъшно намаляване на емисиите с оглед постигане на определените в член 5 междинни екологични цели. Те отчитат изготвените от държавите-членки доклади съгласно член 8, параграфи 1 и 2, както и, *inter alia*:

а) всяко евентуално прието ново законодателство на Общността, което определя пределни стойности за емисиите и продуктови стандарти за съответните източници на емисии;

б) развитието на най-добрите налични техники в рамките на информационния обмен съгласно член 16 от Директива 96/61/ЕО;

в) целите за намаляване през 2008 г. на емисиите на серен двуоксид и азотни оксиди от съществуващи големи горивни инсталации, докладвани от държавите-членки съгласно Директива 2001/80/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2001 г. за ограничаване емисиите във въздуха на някои замърсители от големите горивни инсталации ([1]);

г) намаляване на емисиите и поетите от трети страни ангажименти за намаляване, като се обръща специално внимание на мерките, които следва да се предприемат в страните-кандидатки за присъединяване, и възможностите за по-нататъшно намаляване на емисиите в районите в близост до Общността;

д) всяко ново законодателството на Общността или международни регламент относно емисиите от кораби и въздухоплавателни средства;

е) развитието на транспорта и всички допълнителни действия за контрол на емисиите от транспорт;

ж) развитието в областта на селското стопанство, нови проекти в областта на животновъдството и подобряване на методите за намаляване на емисиите в селскостопанския отрасъл;

з) всички значителни промени на пазара на енергийно снабдяване в държава-членка и нови прогнози, отразяващи предприетите действия от държавите-членки за спазване на поетите от тях международни задължения във връзка с промяната на климата;

и) оценка на текущите и предвиждани превишения на критичните съдържания и на определените от СЗО ориентировъчни стойности за приземен озон;

й) възможността за определяне на предлагана междинна цел за намаляване на еутрофията на почвата;

к) нови технически и научни данни, включително оценка на неточностите във:

i) инвентаризациите на националните емисии;

ii) входящите справочни данни;

iii) сведенията за трансграничния транспорт и отлагането на замърсители;

iv) критичните съдържания и равнища;

v) използвания модел;

и оценка на произтичащата неточност в необходимите национални тавани за емисиите с оглед постигането на споменатите в член 5 междинни екологични цели.

л) евентуалната необходимост от избягване на прекомерни разходи във всяка отделна държава-членка;

([1]) ОВ L 309, 27.11.2001 г., стр. 1.

▼B

м) сравнителен анализ между изчисленията по модела с наблюденията върху киселинността, еутрофията и приземния озон с цел подобряване на моделите;

н) възможната употреба, по целесъобразност, на съответни икономически лостове.

2. През 2012 г. Комисията докладва на Европейския парламент и на Съвета относно спазването на определените в приложение I тавани и за напредъка по отношение на определените в член 5 междинни екологични цели и определените в член 1 дългосрочни цели. Нейният доклад отчита изготвените от държавите-членки доклади, съгласно член 8, параграфи 1 и 2, както и въпросите, изброени в параграф 1, букви а)—н).

Член 10

Преглед

1. Посочените в член 9 доклади отчитат изброените фактори в член 9, параграф 1. При подготовката на всеки доклад Комисията извършва преглед на настоящата директива въз основа на тези фактори, напредъка към постигане на таваните за емисиите до 2010 г., научно-техническия прогрес и състоянието на напредъка към постигане на определените в настоящата директива междинни цели и дългосрочните цели да не се надвишават критичните съдържания и равнища, и определените от СЗО ориентировъчни стойности за качество на въздуха.

2. При прегледа, който следва да завърши през 2004 г., се извършва оценка на определените в приложение II ориентировъчни тавани емисиите в Общността като цяло. Оценката на тези ориентировъчни пределни стойности е фактор, който следва да се вземе под внимание при анализа на по-нататъшните разходно-ефективни действия, които биха могли да бъдат предприети, за да се намалят емисиите на всички съответни замърсители, с цел постигане на определените в член 5 междинни екологични цели в Общността като цяло до 2010 г.

3. Всички прегледи включват допълнително проучване на очакваните разходи и ползи от националните тавани за емисиите, изчислени с помощта на съвременни модели и използване на най-добрите налични данни с оглед постигането на възможно най-голяма точност, като се отчита и напредъкът в процеса на разширяване на Европейския съюз, както и достойнствата на алтернативни методологии въз основа на факторите, изброени в член 9.

4. Без да се засягат разпоредбите на член 18 от Директива 96/61/ЕО, за да се избегне нарушаване на правилата на конкуренцията, и като се отчита балансът между ползи и разходи за предприетите действия, Комисията допълнително проучва необходимостта от разработване на хармонизирани мерки на Общността за най-важните икономически отрасли и продукти, които допринасят за повишаване на киселинността, еутрофията и образуването на приземен озон.

5. По целесъобразност, посочените в член 9 доклади се придружават от предложения за:

а) изменения на националните тавани за емисии, посочени в приложение I, с цел постигане на определените в член 5 междинни екологични цели и/или за изменения на тези междинни екологични цели;

▼B

б) възможни по-нататъшни намаления на емисиите с цел постигане, за предпочитане до 2020 г., на определените в настоящата директива дългосрочни цели;

в) мерки, които да гарантират спазването на таваните за емисиите.

Член 11

Сътрудничество с трети страни

За да се насърчава постигането на определените в член 1 цели, Комисията и държавите-членки, в зависимост от случая, без да се засягат разпоредбите на член 300 от Договора, осъществяват двустранно и многостранно сътрудничество с трети страни и съответни международни организации, като Икономическата Комисия за Европа на Обединените нации (ООН/ИКЕ), Международната морска организация (ММО) и Международната организация за гражданско въздухоплаване (ICAO), включително чрез обмяна на информация относно техническите и научни изследвания и развитие с цел подобряване на основата за улесняване намаляването на емисиите.

Член 12

Доклади за емисиите от кораби и въздухоплавателни средства

1. До края на 2002 г. Комисията докладва на Европейския парламент и на Съвета за степента, в която емисиите от международното мореплаване допринасят за повишаване на киселинността, еутрофията и образуването на приземен озон.

2. До края на 2004 г. Комисията докладва на Европейския парламент и на Съвета за степента, в която емисиите от въздухоплавателни средства, извън циклите на излитане и кацане, допринасят за повишаване на киселинността, еутрофията и образуването на приземен озон.

3. Във всеки доклад се посочва програма за действия, които биха могли да се предприемат на международно или общностно ниво като подходящи за намаляване на емисиите от съответния отрасъл и като основа за допълнително обсъждане от Европейския парламент и Съвета.

Член 13

Комитет

1. Комисията се подпомага от комитета, създаден съгласно член 12 от Директива 96/62/ЕО, наричан по-долу „Комитета“.

2. При позоваване на настоящия параграф, се прилагат членове 4 и 7 от Решение 1999/468/ЕО, като се вземат предвид разпоредбите на член 8 от него.

Посоченият в член 4, параграф 3 от Решение 1999/468/ЕО срок се определя на три месеца.

▼M2

3. При позоваване на настоящия параграф се прилагат член 5а, параграфи 1—4 и член 7 от Решение 1999/468/ЕО, като се вземат предвид разпоредбите на член 8 от него.

▼B

Член 14

Санкции

Държавите-членки определят приложимите санкции за нарушения на националните разпоредби, приети съгласно настоящата директива. Санкциите трябва да бъдат ефективни, съразмерни и с възпиращ ефект.

Член 15

Транспониране

1. Държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административни разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, преди 27 ноември 2002 г. Те незабавно информират Комисията за това.

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условията и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 16

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила в деня на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейските общности.*

Член 17

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

▼M3

ПРИЛОЖЕНИЕ I

НАЦИОНАЛНИ ТАВАНИ ЗА ЕМИСИИ ЗА SO_2, NO_x, VOC И NH_3, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ДОСТИГНАТИ ДО 2010 Г. ([1])

Държава	SO_2 в килотонове	NO_x в килотонове	VOC в килотонове	NH_3 в килотонове
Белгия	99	176	139	74
България ([2])	836	247	175	108
Чешка република	265	286	220	80
Дания	55	127	85	69
Германия	520	1 051	995	550
Естония	100	60	49	29
Ирландия	42	65	55	116
Гърция	523	344	261	73
Испания	746	847	662	353
Франция	375	810	1 050	780
Хърватия ([3])	70	87	90	30
Италия	475	990	1 159	419
Кипър	39	23	14	9
Латвия	101	61	136	44
Литва	145	110	92	84
Люксембург	4	11	9	7
Унгария	500	198	137	90
Малта	9	8	12	3
Нидерландия	50	260	185	128
Австрия	39	103	159	66
Полша	1 397	879	800	468
Португалия	160	250	180	90
Румъния ([2])	918	437	523	210
Словения	27	45	40	20
Словакия	110	130	140	39
Финландия	110	170	130	31
Швеция	67	148	241	57
Обединено кралство	585	1 167	1 200	297

▼**M3**

Държава	SO_2 в килотонове	NO_x в килотонове	VOC в килотонове	NH_3 в килотонове
ЕС 28	8 367	9 090	8 938	4 324

([1]) Тези национални тавани за емисии са определени с цел широко изпълнение на междинните екологични цели, предвидени в член 5. Изпълнението на тези цели се очаква да доведе до намаляване на еутрофикацията на почвата до такава степен, че площта на Съюза, в която има отлагания на хранителен азот над критичните маси, ще намалее с около 30 % в сравнение с 1990 г.

([2]) Тези национални тавани за емисии са временни и не засягат преразглеждането съгласно член 10 от настоящата директива, което трябва да се извърши през 2008 г.

([3]) Националните тавани за Хърватия трябва да бъдат достигнати до датата на присъединяването към Съюза.

▼B

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Тавани за емисиите на SO_2, NO_x и ЛОС (в хиляди тонове)

▼M3

	SO_2 в килотонове	NO_x в килотонове	VOC в килотонове
ЕО 28 ([1])	7 902	8 267	7 675

([1]) Тези тавани за емисии са временни и не засягат преразглеждането съгласно член 10 от настоящата директива, което трябва да се извърши през 2008 г.

▼B

Тези тавани за емисии са предназначени за постигането на определените в член 5 междинни екологични цели за Общността като цяло до 2010 г.

▼M4